

Sygn. akt XVII AmE 226/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

Protokolant: sekretarz sądowy Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2022 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 grudnia 2019 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 226/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 31 grudnia 2019 roku, numer(...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a, art 56 ust. 2 pkt 1, ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, ze zm.) w związku z art. 9a ust. 1a pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w związku z art. 56 ust. 3 i ust. 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne a także w związku z art. 186 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389, ze zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) SA, z siedzibą w R., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

1) przedsiębiorca: (...) SA, z siedzibą w R., nie wywiązał się w 2014 r., z określonego w art. 9a ust 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.), obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia, o którym mowa w art 9e ust. 1 lub w art. 9o ust 1, wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w źródłach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym w ust 5 obliczonej w sposób określony w ust 2,

2) za zachowanie opisane w punkcie pierwszym wymierzam przedsiębiorcy: (...) SA, z siedzibą w R., karę pieniężną w kwocie 87 277,62 zł (słownie: osiemdziesiąt siedem tysięcy dwieście siedemdziesiąt siedem złotych i sześćdziesiąt dwa grosze).

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w R., zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprawidłowym ustaleniu, że w 2014 r. wnioskodawca dostarczył do odbiorcy końcowego energię elektryczną w ilości (...) MWh, a w konsekwencji z tytułu powyższego osiągnął przychód, w sytuacji gdy w opisanym wyżej okresie czasu, wnioskodawca jedynie refakturował na rzecz swoich kontrahentów energię elektryczną nabywaną od dostawcy, wskazana zaś przez organ a quo „opłata stała” lub „opłata eksploatacyjna” nie pozostawała w związku ze sprzedażą przez wnioskodawcę energii elektrycznej w tym okresie czasu, co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia kary pieniężnej podmiotowi nie będącemu przedsiębiorcą energetycznym, a więc naruszeniu dyspozycji art. 9a ust. 1 ustawy prawo energetyczne, jak też naruszeniu dyspozycji art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy prawo energetyczne, z uwagi na wymierzenie kary pieniężnej podmiotowi, który nie miał obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej;

2. naruszeniu przepisów postępowania, mających wpływ na treść zaskarżonej decyzji, a to dyspozycji art. 189c k.p.a. w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 1a, art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755, ze zm.) poprzez wymierzenie wnioskodawcy kary administracyjnej na podstawie nie obowiązującej normy prawnej zgodnie z art. 179 pkt 5 ustawy o odnawialnych źródłach energii z 20 lutego 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 478), która weszła w życie z dniem 04 maja 2015 r.

Mając powyższe na uwadze wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,
- 2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przypisanych,
- 3) połączenie niniejszej sprawy ze sprawami wywołanymi wniesionymi przez wnioskodawcę odwołaniami od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 grudnia 2019 r., znak sprawy (...) oraz decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 grudnia 2019 r., znak sprawy(...), gdyż przedmiotowe sprawy pozostają ze sobą w związku, a ponadto za połączeniem w/w spraw przemawiają względy ekonomiki procesowej.

Ponadto, wniósł o:

- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów na okoliczność ustalenia charakteru opłaty wprowadzonej na mocy zarządzenia Zarządu (...) S.A. z/s w R. nr (...) z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia opłaty dotyczącej korzystania z urządzeń pomiarowych energii elektrycznej oraz braku związku przedmiotowej opłaty z refakturowaniem kosztów energii elektrycznej dokonywanego przez wnioskodawcę na jego kontrahentów, a także rodzaju i kosztów poniesionych przez wnioskodawcę w związku z modernizacją i obsługą infrastruktury przesyłowej, stanowiącej własność wnioskodawcy, tj.:

- 1) listy środków trwałych (...) S.A. z/s w R.;
- 2) umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych nr (...) z dnia 27 czerwca 2005 r.;
- 3) umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych nr (...) z dnia 27 czerwca 2005 r.;

4) zarządzenia nr(...) z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia opłaty dotyczącej korzystania z urządzeń pomiarowych energii elektrycznej;

5) faktur vat lub faktur vat wraz z umowami - stanowiących załącznik nr 1 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2018 r.,

6) faktur vat lub faktur vat wraz z umowami - stanowiących załącznik nr 2 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2017 r.,

7) faktur vat lub faktur vat wraz z umowami - stanowiących załącznik nr 3 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2016 r.,

8) faktur vat lub faktur vat wraz z umowami - stanowiących załącznik nr 4 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2015 r.,

9) faktur vat lub faktur vat wraz z umowami - stanowiących załącznik nr 5 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2014 r.,

10) faktur vat lub faktury vat wraz z umową- stanowiących załącznik nr 6 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2013 r.,

11) faktur vat lub faktury vat wraz z umową i protokołem odbioru wykonanych robót - stanowiących załącznik nr 7 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2012 r.,

12) faktur vat lub faktury vat wraz z umową i protokołem odbioru wykonanych elementów, robót, usług, lub faktury vat wraz z kosztorysem powykonawczym - stanowiących załącznik nr 8 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2011 r.,

13) faktur vat lub faktur vat wraz z umowami i protokołami odbioru wykonanych elementów, robót, usług, lub fakturami vat wraz z protokołem odbioru końcowego/częściowego urządzeń elektrycznych, wykonanych robót, wykonanych robót budowlanych - stanowiących załącznik nr 9 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2010 r.,

14) faktur vat lub faktury vat wraz z umową i protokołem odbioru wykonanych elementów, robót, usług - stanowiących załącznik nr 10 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w 2009 r.,

15) świadectw kwalifikacyjnych, zakresu czynności i obowiązków pracownika działu marketingu i eksploatacji – sekcji utrzymania ruchu, faktur vat – stanowiących załącznik nr 11 na okoliczność wysokości poniesionych kosztów przez wnioskodawcę tytułem utrzymania infrastruktury przesyłowej w związku z koniecznością doszkolenia pracowników odpowiedzialnych u wnioskodawcy za obsługę techniczną opisanej infrastruktury.

- dopuszczenie dowodu z zeznań świadków H. U., A. S., J. S. na okoliczność ustalenia charakteru opłaty wprowadzonej na mocy zarządzenia Zarządu (...) S.A. z/s w R. nr (...)z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia opłaty dotyczącej korzystania z urządzeń pomiarowych energii elektrycznej oraz braku związku przedmiotowej opłaty z refakturowaniem kosztów energii elektrycznej dokonywanego przez wnioskodawcę na jego kontrahentów, a także rodzaju i kosztów poniesionych przez wnioskodawcę w związku z modernizacją i obsługą infrastruktury przesyłowej, stanowiącej własność wnioskodawcy,

- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność ustalenia charakteru opłaty wprowadzonej na mocy zarządzenia Zarządu (...) S.A. z/s w R. nr(...)z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia opłaty dotyczącej korzystania z urządzeń pomiarowych energii elektrycznej oraz braku związku przedmiotowej opłaty

z refakturowaniem kosztów energii elektrycznej dokonywanego przez wnioskodawcę na jego kontrahentów, a także rodzaju i kosztów poniesionych przez wnioskodawcę w związku z modernizacją i obsługą infrastruktury przesyłowej, stanowiącej własność wnioskodawcy.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu decyzji Prezesa URE z 19 grudnia 2014 r. (znak: (...)) o cofnięciu koncesji udzielonej powodowi na obrót energią elektryczną - na okoliczność przesłanek decyzji zawartych w uzasadnieniu decyzji;
3. przeprowadzenie dowodu z dokumentów zawartych w aktach postępowania administracyjnego, złożonych do akt postępowania wraz z odwołaniem,
4. pominięcie, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 3 K.p.c., dowodów wskazanych przez powoda w odwołaniu - jako nieistotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i nieprzydatnych do wykazania faktów powoływanych przez powoda;
5. w razie wyznaczenia posiedzenia przygotowawczego (art. 2054 § 1 K.p.c.), o zwolnienie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od obowiązku osobistego stawiennictwa na posiedzeniu przygotowawczym (art. 205⁵ § 3 K.p.c.),
6. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2022 roku Sąd oddalił wnioski o połączenie niniejszej sprawy na podstawie art. 219 k.p.c. ze sprawami wskazanymi przez powoda w treści odwołania.

W toku rozprawy strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją Prezesa URE z dnia 21 grudnia 2011 r., znak: (...), została udzielona Przedsiębiorcy: (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w R., koncesja na obrót energią elektryczną na okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2020 r. /okoliczność bezsporna/

Powyższa koncesja została cofnięta Przedsiębiorcy z dniem 19 grudnia 2014 r. (decyzja Prezesa URE znak: (...). /k. 352 akt sądowych/

Przedsiębiorca w 2014 roku prowadził działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną i dokonał sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości (...) MWh. /k. 194 akt adm./

Pismem z dnia 2 lipca 2015 r. (znak: (...)), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (zwany dalej: „Prezesem URE”), działając na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r.), zwrócił się do przedsiębiorcy: (...) SA, z siedzibą w R. (zwanego dalej: „Przedsiębiorcą”) z prośbą o udzielenie informacji dotyczących dokonanej w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. sprzedaży energii elektrycznej. /k. 1-6 akt adm./

W odpowiedzi na ww. wezwanie Przedsiębiorca, pismem z dnia 3 sierpnia 2015 r. poinformował, że nie prowadzi i nie prowadził działalności polegającej na hurtowym lub detalicznym handlu energią elektryczną, a jedynie dokonuje refaktury kosztów zakupu energii elektrycznej w związku z wynajmowaniem powierzchni handlowych. /k. 7 akt adm./

Urząd Regulacji Energetyki pismem z dnia 15 marca 2017 r. wezwał Przedsiębiorcę do przedstawienia dodatkowych dokumentów i wyjaśnień dotyczących dokonanej przez niego sprzedaży energii elektrycznej, w tym przekazania wykazu podmiotów, którym dostarczał w 2014 roku energię elektryczną na zasadzie refaktury wraz z podaniem ilości energii dostarczonej każdemu z nich, przesłania zawartych umów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej dla trzech największych odbiorców energii elektrycznej oraz kopii faktur za zakup energii elektrycznej przez Przedsiębiorcę w 2014 roku. /k. 8-9 akt adm./

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 29 marca 2017 r. Przedsiębiorca przekazał żądane dokumenty oraz wskazał, że w 2014 roku dokonał refaktury (...) MWh energii elektrycznej. /k. 11, 12 akt adm./

W związku z faktem, iż z przesłanych przez Przedsiębiorcę dokumentów wynikało, że pobierał on od swoich odbiorców dodatkowe opłaty eksploatacyjnej/stałe związanej ze sprzedażą energii elektrycznej Urząd Regulacji Energetyki pismem z dnia 17 maja 2018 r. wezwał Przedsiębiorcę do przesłania informacji z tym związanych. /k. 181-182 akt adm./

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 7 czerwca 2018 r. uzupełnionym pismem z dnia 9 października 2019 r. Przedsiębiorca wyjaśnił, że naliczana przez niego opłata eksploatacyjna nie jest związana z refakturowaną energią elektryczną „ponieważ opłata ta nie jest uzależniona od samego faktu korzystania z energii elektrycznej (...) stanowi ona wyłącznie odzwierciedlenie potrzeby partycypowania w kosztach związanych z czynionymi nakładami na sieć energetyczną”. Ponadto Przedsiębiorca skorygował informacje o ilości refakturowanej energii elektrycznej w 2014 r. do (...) MWh. /k. 184-185, 193, 194 akt adm./

Prezes URE uznał za celowe wszczęcie z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie możliwości niezrealizowania przez Przedsiębiorcę w roku 2014 określonego w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.) obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia, o którym mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1, wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w źródłach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym w ust. 5 obliczonej w sposób określony w ust. 2, co uczynił pismem z dnia 14 października 2019 r. Pismem tym Prezes URE poinformował Przedsiębiorcę o włączeniu do akt niniejszego postępowania następujących dokumentów: pisma Przedsiębiorcy z dnia 3 sierpnia 2015 r. wezwania Prezesa URE z dnia 15 marca 2017 r. pisma Przedsiębiorcy z dnia 29 marca 2017 r.; wezwania Prezesa URE z dnia 17 maja 2018 r.; pisma Przedsiębiorcy z dnia 7 czerwca 2018r. oraz pisma Przedsiębiorcy z dnia 9 października 2019 r. /k. 196-197 akt adm./

W odpowiedzi na powyższe pismo, pismem z dnia 14 listopada 2019 r., Przedsiębiorca wyjaśnił, że nigdy nie dokonywał sprzedaży energii elektrycznej a jedynie refakturował koszty jej zakupu na najemców i dzierżawców powierzchni handlowej. Dokonywał tego na podstawie wskazań liczników zainstalowanych w wynajmowanych powierzchniach, po cenach będących średnią arytmetyczną z faktur otrzymanych od (...) S.A. (rozliczenie 1:1 bez naliczanej marży). Przedsiębiorca podkreślił, że opłata eksploatacyjna/stała widniejąca na refakturach nie stanowi ukrytej formy narzucanej marży za sprzedaż energii elektrycznej i związana jest z potrzebą „utrzymania wewnętrznej sieci przesyłowej stanowiącej własność Spółki i potrzebą jej ciągłej modernizacji i rozbudowy”. /k. 199-201, 202-353 akt adm./

Pismem z dnia 2 grudnia 2019 r., Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. /k. 355 akt adm./

Przedsiębiorca w wyznaczonym terminie nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia do zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień ani nie złożył dodatkowych uwag czy wyjaśnień. /okoliczność bezsporna/

W dniu 31 grudnia 2019 roku Prezes URE wydał decyzję nr(...). /k. 358-363 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów, w tym zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2022 roku Sąd, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominął dowód z zeznań świadków: H. U., A. S., J. S. i stron na okoliczność ustalenia charakteru opłaty wprowadzonej na mocy zarządzenia Zarządu (...) S.A. z/s w R. nr (...)z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia opłaty dotyczącej korzystania z urządzeń pomiarowych energii elektrycznej oraz braku związku przedmiotowej opłaty z refakturowaniem kosztów energii elektrycznej dokonywanego przez wnioskodawcę na jego kontrahentów, a także rodzaju i kosztów poniesionych przez wnioskodawcę w związku z modernizacją i obsługą infrastruktury przesyłowej, stanowiącej własność wnioskodawcy - jako dowody nieistotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Podkreślić tu należy, że okoliczność charakteru opłaty wprowadzonej przez powoda, jest okolicznością dotyczącą prawa, a nie faktu. Natomiast koszty poniesione przez wnioskodawcę w związku z modernizacją i obsługą infrastruktury przesyłowej, stanowiącej własność powoda, nie są okolicznością sporną w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.) odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 1a, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 9, są obowiązani uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia, o którym mowa w art. 9e ust. 1 lub 9o ust. 1, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w źródłach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej lub uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 5, obliczoną w sposób określony w ust. 2. W myśl art. 9a ust. 5 pkt 1 tej ustawy - opłaty zastępcze, o których mowa w ust. 1 pkt 2, stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i uiszczą się je na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 31 marca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy. Zgodnie zaś z treścią art. 9a ust. 1a pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.) obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 8, realizuje przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w pkt 1.

Zgodnie z treścią § 3 - obowiązującego do dnia 1 lipca 2018 r. - rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r. poz. 1229, ze zm., dalej: „Rozporządzenie”), obowiązek uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia albo uiszczenia opłaty zastępczej za rok 2014 uznaje się za spełniony, jeżeli udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawiło do umorzenia, lub uiszczonej przez przedsiębiorstwo energetyczne opłaty zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, wyniósł nie mniej niż (...) %.

W niniejszej sprawie bezsporne były okoliczności dotyczące tego, że powód posiadał koncesję na obrót energią elektryczną, udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 21 grudnia 2011 r., numer (...) na okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2020 r. Koncesja ta została cofnięta decyzją pozwanego z dniem 19 grudnia 2014 r. Z treści informacji udzielonych przez powoda Prezesowi URE w toku postępowania administracyjnego wynika, że powód dokonał w 2014 roku sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości (...) MWh (k. 194 akt adm.). Z powyższego istotnie wynika, że powód zobowiązany był w terminie do dnia 31 marca 2015 r. - do uzyskania i umorzenia świadectw pochodzenia w ilości (...) MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej (...) zł ((...) MWh x (...) zł/MWh1), czego jednakże powód nie uczynił.

W niniejszej sprawie powód kwestionował istnienie powyższego obowiązku twierdząc, że nigdy nie dokonywał sprzedaży energii elektrycznej, a jedynie ją refakturował na najemców i dzierżawców powierzchni handlowych. Powyższa okoliczność znajduje potwierdzenie w znajdujących się w aktach sprawy dokumentach, jak i w decyzji o cofnięciu koncesji z dnia 19 grudnia 2014 r. Podkreślił, że umowy zawierane z najemcami przedmiotową okoliczność przewidywały, z energii tej rzeczywiście korzystali najemcy, zaś odsprzedaż następowała po cenie zakupu bez narzucenia dodatkowej marży. Co istotne w ramach prowadzonego przez organ a quo postępowania wyjaśniającego, powód wyraźnie wskazał, że pojawiające się różnice w zakresie stosowanych przez niego stawek podanych na poszczególnych fakturach ewidencjonujących koszt energii elektrycznej stanowią następstwo posiadania dwóch sekcji zasilających z różną mocą umowną, dla których to sekcji obowiązuje inna cena zakupu energii elektrycznej. Powód przyznał też, że występują niewielkie rozbieżności (wynoszące tylko w miesiącu marzec i kwiecień 2014 r. jeden grosz za 1 kWh) pomiędzy ceną energii elektrycznej a stosowaną przez odwołującego stawką refakturowania, lecz wynikają one z różnic w zakresie przyjętych przez odwołującego i organ quo metodologii rozliczenia ceny zakupu w stosunku do stosowanej przez odwołującego stawki refakturowanej energii elektrycznej. Powód wskazał też, że przy przeliczeniu podanych wartości z MWh na kWh koniecznym jest zaokrąglenie otrzymanych w tym zakresie wyników do dwóch miejsc po przecinku, gdyż program rozliczeniowy, którym posługuje się spółka, jak też przyjęte zasady obrotu gospodarczego nie pozwalają na ustalenie stawki jednostkowej z podaniem czterech cyfr po przecinku. W odniesieniu zaś do kwestii uwidocznionej na wystawianych fakturach VAT opłaty eksploatacyjnej/stałej za energię elektryczną powód podkreślił, że nie stanowi ona ukrytej formy narzucanej przez Spółkę marży za sprzedaż energii elektrycznej. Opłata ta naliczana jest zgodnie z obowiązującą najemców i dzierżawców umową i regulaminem od każdego urządzenia pomiarowego i nie jest uzależniona od wynajmowanej lub dzierżawionej powierzchni. Związana jest z potrzebą utrzymania wewnętrznej sieci przesyłowej stanowiącej własność powoda i potrzebą jej ciągłej modernizacji (okresowa wymiana uszkodzonych lub wyeksploatowanych urządzeń pomiarowych, wymianą zabezpieczeń, konserwacją sieci, kosztem oprogramowania dotyczącego odczytu elektronicznego, badaniem okresowym instalacji elektrycznych oraz utrzymania pracowników odpowiedzialnych za techniczne utrzymanie infrastruktury przesyłowej). Powód nadmieniał przy tym, że na przestrzeni ostatnich lat Spółka poczyniła szereg nakładów na modernizację sieci elektrycznej i powołał się przy tym na dołączone do odwołania dokumenty dotyczące poczynionych inwestycji, z podziałem na poszczególne lata w okresie od 2009 r. do 2018 r. (k. 70-289 akt adm.).

W przekonaniu Sądu argumentacja powoda podniesiona w odwołaniu jest niezasadna. Niewątpliwie odbiorcami końcowymi energii elektrycznej byli najemcy lub dzierżawcy. Dochodziło zatem do dostarczania jej na użytek własny poszczególnych najemców i dzierżawców. Wskazać też należy, że treść wymienionych przez powoda umów cywilnoprawnych, nie może wpływać na zakres obowiązków publicznoprawnych. Tym samym, brak jest możliwości, aby przy pomocy tych umów modyfikować, czy wyłączać odpowiedzialność z tytułu deliktu administracyjnego. Powód nie kwestionował faktu, że wystawiał kontrahentom faktury, w tym z tytułu sprzedaży energii elektrycznej. Niespornym jest również, że uzyskiwał nie tylko zapłatę za energię elektryczną dostarczoną poszczególnym najemcom lub dzierżawców, lecz stosował inny poziom kosztów, czyli stosował inne ceny oraz naliczał dodatkowe opłaty. Nie była to zatem wyłącznie refaktura kosztów nabytej od (...) S.A. energii elektrycznej. Sąd podziela pogląd prezentowany w doktrynie, że: „Zwolnieniem z realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 PrEnerg, jest objęta sprzedaż dokonywana na zasadach refakturowania nabytej energii, gdy działalność prowadzona jest zgodnie z przepisami określonymi w art. 45a PrEnerg. Sprzedaż energii elektrycznej jest wówczas rozliczana na poszczególnych jej odbiorców na zasadzie refakturowania kosztów zakupu tej energii od sprzedawcy według przyjętego klucza

podziału tych kosztów. Nie ma wówczas możliwości pokrycia wszystkich kosztów uzasadnionych, a w szczególności kosztów eksploatacji i remontów, amortyzacji związanych z infrastrukturą elektroenergetyczną wykorzystywaną do prowadzenia działalności, co jest możliwe dopiero po uzyskaniu koncesji i zatwierdzeniu przez Prezesa URE taryfy. W przypadku refakturowania energia elektryczna powinna być kupowana przez refakturowującego na podstawie zestawu cen zawierającego koszty realizacji obowiązków, o których stanowi art. 9a ust. 1 PrEnerg, przez sprzedawcę energii. (...) elektryczna rozliczana z odbiorcą na podstawie refaktury musi zostać zadeklarowana sprzedawcy jako wykorzystana na potrzeby własne podmiotu dokonującego refakturowania. W takiej sytuacji podmiot refakturowujący zakup energii elektrycznej nie wykonuje działalności gospodarczej, zatem całość nabywanej przez siebie energii powinien deklarować podmiotowi dokonującemu sprzedaży/zakupu na jego rzecz jako sprzedaż/zakup na potrzeby własne i to wówczas ten podmiot jest zobligowany do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 9a ust. 1 PrEnerg.” (M. Kuliński (red.), Prawo energetyczne. Komentarz, Warszawa 2017, komentarz do art. 9a Pe za: Z. Muras, M. Swora (red.), Prawo energetyczne. Tom I, Legalis). W świetle powyższego w niniejszej sprawie przyjęć należało, że powód jedynie posłużył się konstrukcją refakturowania kosztów energii elektrycznej. W rzeczywistości bowiem, jak sam przyznał nie dokonywał jedynie refakturowania prostego kosztów zakupu tej energii od sprzedawcy, lecz doliczał opłaty dotyczące różnego rodzaju kosztów. Jak sam powód wskazał, były to opłaty związane z energią elektryczną, czyli związane z odpowiednim serwisowaniem linii zasilającej lub ponoszonymi kosztami związanymi z potrzebą partycypowania w kosztach związanych z czynionymi nakładami na sieć energetyczną. Powyższego faktu nie zmienia również wyjaśnienie powoda, że różnica w cenie energii pomiędzy kosztem zakupu energii z zewnątrz, a wysokością ceny na fakturach powoda wystawianych na rzecz kontrahentów wynika tylko i wyłącznie z przyjętej u powoda metodologii. Powód podnosił przy tym, że odsprzedawał po cenie zakupu bez narzucenia dodatkowej marży. Przede wszystkim należy tu zauważyć, że powód, jak sam przyznał, wskazywał w fakturach inną cenę, niż cena zakupu tej energii. Ponadto należy dodać przy tym, że powyższe jest związane z kwestią rentowności działalności przedsiębiorcy, a zatem nie wpływa na zakres odpowiedzialności powoda za realizację obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 1 Pe. Sąd podziela pogląd Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarty w wyroku z dnia 4 marca 2016 roku, w sprawie o sygn. akt VI ACa 42/15, w którym wskazano, że: „Jeżeli więc przedsiębiorstwo samo nie jest odbiorcą końcowym w rozumieniu art. 3 pkt 13a prawa energetycznego, tj. odbiorcą dokonującym zakupu paliw lub energii na własny użytek, ale odsprzedaje nabytą energię odbiorcom końcowym – czyli jak czyniła to powodowa Spółka – nawet bez jakiegokolwiek zysku – nie zwalnia to tego przedsiębiorstwa od obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 1 cytowanie ustawy”. Zasadnie zatem skonstatował pozwany, że: „(...) w rzeczywistości powód nie stosował prostej refaktury, ale faktycznie sprzedawał energię elektryczną, wliczając koszty tej sprzedaży w opłatę zwaną przez niego „opłatą stałą za energię elektryczną” lub „opłatą eksploatacyjną za energię elektryczną”.”

Z powyższych względów zasadnie przyjął pozwany w treści zaskarżonej decyzji, że powód nie wypełnił za rok 2014 obowiązku określonego w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.) tj. w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia w ilości (...) MWh, względnie uiszczenia opłaty zastępczej odpowiadającej temu wolumenowi i wynoszącej (...) zł ((...) MWh x (...) zł/MWh1). W ocenie Sądu, przyczyny cofnięcia koncesji na wniosek powoda z dniem 19 grudnia 2014 roku pozostają irrelevantne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, zwłaszcza, że jak wskazał pozwany - oparł się jedynie na twierdzeniu powoda co do stosowania względem kontrahentów wyłącznie refaktury prostej co do zużytej energii elektrycznej. Pozwany w ramach postępowania administracyjnego wszczętego zawiadomieniem z dnia 14 października 2019 r. (k. 196-197 akt adm.) w niniejszej sprawie uprawniony był do weryfikacji powyższej kwestii, poprzez dokonanie analizy umów i faktur vat przedłożonych przez powoda w toku niniejszego postępowania administracyjnego. W odniesieniu do argumentacji powoda, iż nie jest przedsiębiorstwem energetycznym, a jedynie dostarczał energię elektryczną na zasadzie refaktury, zasadnie przyjął pozwany, że już sam fakt posiadania w 2014 r. koncesji na obrót energią elektryczną, udzielonej przez Prezesa URE decyzją z 21 grudnia 2011 r. (nr (...)), wskazuje na domniemanie prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na obrocie energią elektryczną.

Należy też przyznać rację pozwanemu, który w odpowiedzi na odwołanie wskazał na niezasadność zarzutu powoda dotyczącego naruszenia przepisów postępowania, a to dyspozycji art. 189c k.p.a. w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 1a, ust 2 pkt 1 i ust. 2a pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne poprzez wymierzenie powodowi kary pieniężnej na podstawie

nieobowiązującej normy prawnej zgodnie z art. 179 ust 5 ustawy OZE, która weszła w życie 4 maja 2015 r. Jak zasadnie wskazał pozwany, zaskarżona decyzja została oparta na przepisach ustawy - Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym w 2014 r., ponieważ ustawodawca przewidział w art. 186 ust. 2 ustawy OZE przepisy przejściowe w tym zakresie, ustanawiając normy intertemporalne mające zastosowanie do kar wymierzanych za niewypełnienie w 2014 r. obowiązku z art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2015 r.). Zgodnie natomiast z treścią art. 186 ust. 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii, do wykonania i rozliczenia obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 i 8 ustawy zmienianej w art. 179 (tj. ustawy - Prawo energetyczne), za okres przed dniem wejścia w życie art. 179 pkt 5 (tj. przed 4 kwietnia 2015 r.) oraz w zakresie kar pieniężnych za nieprzestrzeganie tego obowiązku w tym okresie, stosuje się przepisy dotychczasowe. Z powyższych względów, w przekonaniu Sądu, przedmiotowy zarzut powoda jest niezasadny.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r.) karze pieniężnej podlega ten, kto m.in. nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia, świadectwa pochodzenia biogazu albo nie uiszcza opłaty zastępczej.

Powyższe oznacza, że dokonanie naruszenia, o którym mowa art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne jest wystarczającą przesłanką do nałożenia na przedsiębiorcę przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej, przy czym nie jest tu wymagane wykazanie zawinionego działania przedsiębiorcy. Odpowiedzialność określona w przywołanym przepisie ma charakter obiektywny, ponieważ dla stwierdzenia naruszenia wystarczające jest ustalenie, że dany podmiot zachował się w sposób opisany w treści powołanego wyżej przepisu. Odpowiedzialność ta jest niezależna od możliwości przypisania podmiotowi winy, czy też od stopnia jego winy w danym przypadku. Zarzucalność czynu związana jest bowiem z samym faktem popełnienia czynu o znamionach określonych we wskazanym przepisie prawa.

Jeśli chodzi o analizę zaskarżonej decyzji i analizę przesłanek wymiaru kary, które były wzięte pod uwagę, to wskazać należy, że zostały one wskazane prawidłowo. Pozwany uczynił bowiem zadość dyspozycji art. 56 ust. 2a ustawy i kara mieści się w granicach określonych ustawowo. Mając na względzie sytuację finansową powoda tj. wysokość przychodów netto w 2018 roku - jako roku poprzedzającego wydanie decyzji, wymierzona kara mieści się granicach określonych treścią art. 56 ust. 3 ustawy – prawo energetyczne. Przy uwzględnieniu wartości aktywów na dzień 31 grudnia 2018 roku przyjąć należało, że kara ta nie wpłynie na płynność finansową powoda.

Niewątpliwie w niniejszej sprawie stopień szkodliwości czynu, którego dopuścił się powód był znaczny, z uwagi na rodzaj i charakter naruszonego dobra. Jak zasadnie zauważył pozwany, celem regulacji zawartych w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne było zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania m.in. energetyki odnawialnej, która odgrywa coraz większą rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł pozyskania energii. Należy dodać przy tym, że mając również na względzie okoliczność, iż powód nie zaprzestał naruszania prawa i nie zrealizował obowiązku, powyższe okoliczności wyłączały możliwość zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary (art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne).

Z powyższych względów pozwany doszedł do uprawnionego przekonania, że kara w wysokości 87.277,62 zł będzie adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje, sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Warszawie, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie stwierdzając brak podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, przyjmując, że powód, jako strona przegrywająca sprawę, zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł ustalone na podstawie § 14 ust.

2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia SO Jolanta Stasińska